

Sjukgymnastisk intervention och rehabiliteringsriktlinjer efter operativt behandlande proximala humerusfrakturer – en litteraturöversikt

Rosén, Kajsa

leg. Sg, MSC, Uppsala Universitetssjukhus

Introduktion.

Rehabilitering efter operativt behandlade proximala humerusfrakturer är en terapeutisk utmaning och det är sällan rehabiliteringen resulterar i en fullt fungerande skulderled. En strukturerad litteraturöversyn gjordes i syfte att sammanställa och presentera det aktuella kunskapsläget gällande den postoperativa rehabiliteringen ur ett sjukgymnastiskt perspektiv.

Metod och Material.

Litteratursökningen skedde i tre databaser (PubMed, PEDro och the Cochrane library) vilket resulterade i 25 publikationer som var berättigade till ytterligare översyn och utvärdering. Studierna graderades sedemera med hjälp av PEDro-skalan samt Statens Beredning för Medicisk Utvärdering, SBUs, graderingssystem GRADE.

Resultat.

De huvudsakliga funktionsnedsättningarna som redovisades i litteraturen var smärta och nedsatt ledrörlighet i skulderleden. Funktionsnedsättningarna var mätta och utvärderade med ett flertal olika bedömningsinstrument vilka i sig inte är jämförbara. De rapporterade resultaten var inkoncisa och motsägelsefulla. De tillgängliga studierna saknade även randomisering, utvärdering och jämförbara resultat. Ingen av de granskade studierna fokuserade på eller betonade den sjukgymnastiska rehabiliteringen. På Akademiska sjukhuset i Uppsala används Axelina rehabiliteringsprogram för diagnosticering och behandling av sjukdomar och skador i skuldergördeln. Rehabiliteringen startar direkt postoperativt och pågår i 6-12 månader. Axelina har ett progressivt upplägg utan motsvarighet i den studerade litteraturen och har heller inga referenser till studier med funktionella resultat.

Diskussion.

Vidare studier måste genomföras för att säkerställa effekterna av ett sådant progressivt och långtgående rehabiliteringsprogram som t.ex. Axelina. Denna systematiska litteraturöversikt kunde heller inte fastslå huruvida vald rehabiliteringsregim bör vara beroende av klassifikation av fraktur eller operativ stabiliseringsmetod. En slutsats från denna strukturerade litteraturgranskning är att litteraturunderlaget idag är otillräckligt för evidensbaserade kliniska riktlinjer gällande det sjukgymnastiska omhändertagandet efter operativt stabiliserade proximala humerusfrakturer.

Referens.